

Kontrola IBC nádob z pohledu bezpečnostního poradce. Zkoušky těsnosti, inspekce, opravy a některé konstrukční a provozní náležitosti

V níže uvedené stati bych rád popsal některé náležitosti IBC nádob. Jedná se zejména o údaje o provedených zkouškách těsnosti, inspekcích, opravách a popis některých konstrukčních a provozních náležitostí.

V časopise Nebezpečný náklad již IBC nádobám byla několikrát věnována pozornost. Prostor dostaly jak zkušebny, tak renomovaní distributoři látek balených v IBC. Tento článek má být inspirací pro externí bezpečnostní poradce začátečníky, pro jejich činnost u obchodních partnerů, případně pro vypracování kontrolních manuálů pro personál odesílatelů, příjemců apod.

Kdo a proč musí, nebo by měl podle dohody ADR kontrolovat IBC nádoby?

Povinnost za použití vhodných IBC (včetně kódování a provedení předepsaných zkoušek a inspekci atd.) je podle ADR jednoznačně na straně odesílatele:

1.4.2.1.1 ADR **Odesílatel nebezpečných věcí je povinen** předat k přepravě jen zásilky, které odpovídají požadavkům ADR. V rámci oddílu 1.4.1 musí zejména:

c.) použít pouze obaly, velké obaly, velké nádoby pro volně ložené látky (IBC) a cisterny (cisternová vozidla, snímatelné cisterny, bateriová vozidla, MEGC, přemístitelné cisterny a cisternové kontejnery) schválené a vhodné pro přepravu dotyčných látek a označené podle ADR;

Jisté povinnosti musí dodržovat i nakládce...

1.4.3.1 ADR Nakládce

1.4.3.1.1 ADR V souvislosti s oddílem 1.4.1 nakládce má zejména následující povinnosti:

b.) **musí, pokud předává k přepravě balené nebezpečné věci nebo nevyčištěné prázdné obaly, zkontrolovat, zda obal není poškozen. Nesmí předat k přepravě kus, je-**

hož obal je poškozen, zejména není-li těsný, a jsou úniky nebo možnost úniku nebezpečných látek, dokud závada není odstraněna; tato povinnost se vztahuje též na prázdné nevyčištěné obaly;

...a dokonce také dopravní firma.

1.4.2.2 ADR Dopravce

1.4.2.2.1 ADR V souvislosti s oddílem 1.4.1, kde je to vhodné, dopravce musí zejména:

c.) **vizuálně se přesvědčit, že vozidla a náklad jsou bez viditelných závad, netěsností nebo trhlin, že nechybí výbava atd.;**

Jak je to s příjemcem?

1.4.2.3 ADR Příjemce

1.4.2.3.1 ADR **Příjemce má povinnost** nezdržovat bez pádných důvodů převzetí věcí a **ověřit po vykládce, že předpisy ADR, které se ho týkají, jsou splněny.**

Nabízí se otázka, zda výše uvedená obecná formulace v sobě zahrnuje i povinnost kontrolovat provedené zkoušky a inspekce IBC nádob. Ale v případech, kdy personál příjemce provádí vykládku IBC z vozidla a následnou manipulaci do skladu, jsou tito zaměstnanci vystaveni riziku, že v případě prasknutí nebo úniku látky z nevhodující IBC, budou v ohrožení. Osobně ve své praxi požadují, aby v těchto případech i personál příjemce prováděl – mimo jiné – i kontrolu platnosti zkoušek těsnosti a inspekci IBC.

Jak zjistím, zda má IBC platnou požadovanou inspekci a zkoušku těsnosti?

V bodu 6.5.4.4.1 ADR je uvedeno, aby byla každá kovová IBC, IBC z tuhého plastu a kompozitní IBC před uvedením



Také kovové IBC kontejnery mají mnoho možností využití.



Speciální IBC s uzemněním klapkového kohoutu. Propojení kohoutu a klece IBC kontejneru měděným vodičem.

do provozu podrobena inspekci včetně přepracování a pak v intervalech nepřekračujících pět let z hlediska:

I. shodnosti s konstrukčním typem, včetně značení

II. vnitřního a vnějšího stavu

III. provozuschopnosti provozního stroje

Pokud je IBC opatřena tepelnou izolací, je třeba ji sejmut pouze v míře nezbytné pro řádné přezkoumání tělesa IBC.

A dále v intervalech nejvýše dvou a půl let z hlediska:

IV. vnějšího stavu

V. provozuschopnosti provozního výstroje.

V bodu 6.5.4.4.2 ADR je uvedeno, že

článku) a kromě toho následující informace, které mohou být uvedeny na korozi odolném štítku trvale připevněném na místě snadno dostupném pro kontrolu (viz. připojená tabulka – zde uvedena pouze část údajů):

zpráva o každé inspekci a zkoušce byla uložena u držitele IBC nejméně do příští inspekce nebo zkoušky. To znamená, že držitel IBC musí mít i ke své nově vyrobené IBC ještě příslušnou dokumentaci a samozřejmě

Doplňkové značení	Kategorie IBC				
	Kovové	Z tuhého plastu	Kompozitní	Lepenkové	Dřevěné
Datum poslední zkoušky těsnosti, pokud se na ně vztahuje (měsíc a rok)	x	x	x		
Datum poslední inspekce (měsíc a rok)	x	x	x		

se každá kovová IBC, IBC z pevného plastu a kompozitní IBC určená pro kapalinu, nebo určená pro pevné látky plněné nebo vyprazdňované pod tlakem (pozor, formulace „plněné nebo vyprazdňované pod tlakem“ se vztahuje k IBC na pevné látky, čili i IBC na kapalinu, která se neplní nebo nevyprazdňuje pod tlakem a musí absolvovat zde uvedené zkoušky těsnosti) musí podrobit vhodné zkoušce těsnosti. Musí být schopna splnit úroveň zkoušek uvedených v 6.5.6.7.3 ADR:

- předtím nežli je poprvé použita k přepravě
- v intervalech ne více nežli dva a půl roku

Pro tuto zkoušku nemusí mít IBC namontované svoje uzávěry. Vnitřní nádoba kompozitní IBC může být zkoušena bez vnějšího obalu za předpokladu, že výsledky zkoušek tím nejsou ovlivněny.

O tom, jak výše uvedené těsnostní zkoušky a inspekce mají být na IBC uvedeny, hovoří bod 6.5.2.2.1 ADR, který uvádí: „... každá IBC musí mít značení požadované v 6.5.2.1 ADR (jedná se o základní značení kódem obalu, které není předmětem tohoto

Závěr

Z uvedených sdělení a citací vyplývá, že u příslušných IBC (kovová IBC, IBC z tuhého plastu, kompozitní IBC) musí být provedena inspekce před uvedením do provozu a dále ve 2,5-letých a 5-letých intervalech. Tzn., že každého 2,5 roku musí být provedena příslušná inspekce.

Těsnostní zkouška musí být u příslušných IBC (na kapalinu a dále na pevné látky plněné nebo vyprazdňované pod tlakem) provedena před prvním použitím k přepravě a dále ve 2,5-letých intervalech. Tzn., že každého 2,5 roku musí být provedena příslušná těsnostní zkouška.

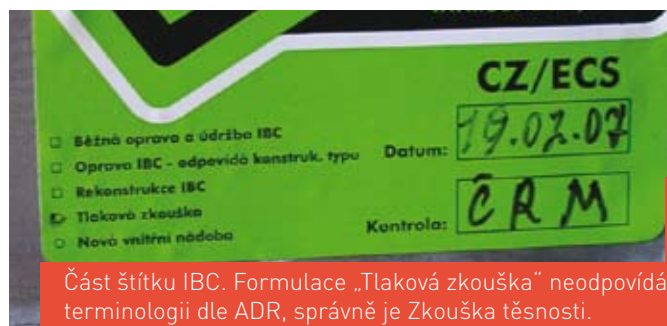
U IBC nádob, které se musí podrobovat jak inspekci, tak zkouškám těsnosti (např. nejrozšířenější typ, kterým je kompozitní IBC na kapalinu – plastová vnitřní nádoba v kovové kleci), je vzhledem ke shodným 2,5-letým intervalům

inspekce a těsnostní zkouška sjednocována do jedné operace.

Co se týče značení, pak výchozím údajem je datum výroby IBC uvedené na třetí pozici v kódu obalu (nepočítáme-li symbol OSN) ve formátu měsíc a rok (vždy poslední dvě číslice). Většinou má každá IBC již z výroby provedenu těsnostní zkoušku a inspekci, nicméně bod 6.5.4.4.3 ADR požaduje, aby

musí mít dokumentaci k následným těsnostním zkouškám a inspekci. Držitelem je majitel IBC, který v případě pochybností může kopii této zprávy poskytnout i odesílatel.

Následné těsnostní zkoušky a inspekce mohou být uvedeny buď na korozi-odolném štítku nebo např. i na samolepce, ale v každém případě čitelně a nesmazatelně. Jaké údaje přesně v tomto značení uvádět? Dohoda ADR hovoří pouze o datu poslední zkoušky těsnosti nebo inspekce (měsíc a rok). K datu by mělo být připojeno sdělení, zda se jedná o těsnostní zkoušku nebo inspekci nebo obojí. Vhodným doplňkem je dle pracovníků zkušeben rovněž číslo protokolu o této těs-



Část štítku IBC. Formulace „Tlaková zkouška“ neodpovídá terminologii dle ADR, správně je Zkouška těsnosti.

nostní zkoušce nebo inspekci a jméno nebo značka příslušné zkušebny, které je pak vodítkem při případném ověřování, zda si nějakou samolepku někdo jen nevymyslel. Příklad vhodného formátu: **Zkouška/inspekce 01/09 – protokol IMET 05/09.** ■

Vladimír Lison,
DEKRA Automobil

Pokračování příště



Snadná manipulace s IBC kontejnerem.